

ISSN 2076–1554

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

 Гілея

Науковий вісник

Випуск 148 (№ 9)

Ч. 1. Історичні науки

Київ – 2019

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно

Фахове видання
з історичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 1328 від 21 грудня 2015 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:
Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 02 від 26 вересня 2019 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar; Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Кивлюк О. П., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Муляр В. І., д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Редакційна рада:

Андрущенко В. П., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України, акад. НАПН України (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Арменія, Єреван)

Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України (Україна, Київ)

Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф., член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія з історичних наук:

Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Дробот І. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Журба М. А., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Сушко О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Шаповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2019. – Вип. 148 (№ 9). Ч. 1. Історичні науки. – 119 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем сучасної науки в умовах полікультурного глобалізаційного суспільства. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

ISSN 2076-1554

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Academy of Sciences of Ukraine

Publishing House Hileya

Hileya
SCIENTIFIC BULLETIN

Volume 148 (No. 9)
Part 1. Historical sciences

Kyiv – 2019

The collection is founded in 2004. Printed on a monthly basis

**Scientific professional publication
on history order of the Ministry of Education and Science
No. 1328 dated 21 December, 2015 (re-registration)**

Certificate of printed mass media's state registration (re-registration): Series KB № 22632-12532IIP from April 17th, 2017

Printed by decision
of National Pedagogical Dragomanov University (*protocol № 02 of September 26, 2019*)

The collection is a member of international database

Google Scholar; Index Copernicus (Poland); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (India).

Honored Chief Editor:

Andrushchenko V. P., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, Acad. of NAPS Ukraine (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Chief Editor:

Vashkevych V. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Co-editor:

Kyвлиuk O. P., Doctor of Philosophical Sciences, Senior Scientist, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Muliar V. I., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Zhytomyr)

Editorial board:

Andrushchenko V. P., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, Acad. of NAPS Ukraine (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Vashkevych V. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Zelenkov A. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Belarus, Minsk)

Kolesnyk V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Myrzakhanian R., Doctor of Historical Sciences, (Armenia, Ierevan)

Mykhalchenko M. I., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Rafalskii O. O., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Saveliev V. L., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Soldatenko V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of NASU, (Ukraine, Kyiv)

Stepyko M. T., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Editorial board Historical Sciences:

Voitsekhivska I. N., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Drobot I. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Zhurba M. A., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Lazko G. G., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Belarus, Minsk)

Lysak V. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Mariupol)

Mezga M. M., Doctor of Philosophical Sciences, Professor, (Belarus, Homel)

Mykhailiuk V. P., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Starobilsk)

Stoian T. A., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Sushko O. O., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Chernega L. M., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv, National Pedagogical Dragomanov University)

Shapoval Y. I., Doctor of Historical Sciences, Professor, (Ukraine, Kyiv)

Hileya: Scientific Bulletin. – Kyiv : «Publishing house «Hileya», 2019. – Volume 148 (№ 9). Part 1. Historical Sciences. – 119 p.

The collections' concept is based on a multifaceted scientific coverage of the problems of formation of informational civilization. The main headings cover areas of historical, philosophical and political sciences. It is designed for specialists in the humanities and socio-political sciences.

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Україні

Вінницьке представництво

(Вінницький національний технічний університет)
керівник Денисюк С. Г., доктор політичних наук, професор
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

Дніпропетровське представництво

(Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара)
керівник Вершина В. А., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: vivi.dp@ukr.net

Запорізьке представництво

(Запорізький національний технічний університет)
керівник Ємельяненко Є. О., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Івано-Франківське представництво

(Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ)
керівник Дзвінчук Д. І., доктор філософських наук, професор
e-mail: fuid@ua.fm

Луганське представництво

(Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Старобільськ)
керівник Михайлюк В. П., доктор історичних наук, професор
e-mail: vital_mih@ukr.net

Львівське представництво

(Національний університет «Львівська політехніка»)
керівник Карівець І. В., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: sacre@ukr.net

Маріупольське представництво

(Маріупольський державний університет)
керівник Булик М., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: vorlok@ukr.net

Миколаївське представництво

(Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського)
керівник Макаруч С. С., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
координатор Шкуренко К. О., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Одеське представництво

(Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)
керівник Барвінська П. І., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: barwinskaja@ua.fm

Подільське представництво

(Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський)
керівник Колосюк І. А., кандидат філософських наук, доцент
e-mail: ikolosyuk@ukr.net

Полтавське представництво

(Полтавський факультет Національної юридичної академії
України ім. Ярослава Мудрого)
керівник Куцепал С. В., доктор філософських наук, професор
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Сумське представництво

(Сумський державний університет)
керівник Дегтярьов С. І.,
доктор історичних наук, професор
e-mail: starsergo@bigmir.net

Тернопільське представництво
(Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка)
керівник Кліш А. Б., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: Klish_Andriy@ukr.net

Ужгородське представництво
(Ужгородський національний університет)
керівник Мелеганич Г. І., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: melgi@ukr.net

Уманське представництво
(Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини)
керівник Кривошея І. І., кандидат історичних наук, доцент
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Харківське представництво
(Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»)
керівник Владленова І. В., доктор філософських наук, професор
e-mail: vladlenova@email.ua

Хмельницьке представництво
(Хмельницький національний університет)
керівник Гоцуляк В. М., кандидат політичних наук, доцент
e-mail: gotsylak@ukr.net

Черкаське представництво
(Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького)
керівник Васильчук С. О., доктор політичних наук, доцент
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Чернігівське представництво
(Чернігівський державний інститут економіки і управління)
керівник Горобець С. М., молодший науковий співробітник
e-mail: olen-g@yandex.ru

ПРЕДСТАВНИЦТВО
збірника «Гілея: науковий вісник» в Азербайджані

(Національна Академія Наук Азербайджану, м. Баку)
керівник Махмудов М. А., доктор філософії
e-mail: matlabm@yandex.com
координатор Рагімлі Р., науковий співробітник
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Білорусі

(Академія управління
при Президентові Республіки Білорусь, м. Мінськ)
керівник Алейникова С. М., кандидат соціологічних наук, доцент
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Брестський державний університет імені О. С. Пушкіна, м. Брест)
керівник Шостак Г. В., кандидат педагогічних наук
e-mail: shostak1964@brest.by
(Гомельський державний університет
імені Франціська Скорини, м. Гомель)
керівник Мезга М. М., доктор історичних наук, професор
e-mail: nmezga@gsu.by

ПРЕДСТАВНИЦТВА
збірника «Гілея: науковий вісник» в Польщі

(Університет імені Адама Міцкевича в Познані)
керівник Димчик Р., доктор, викладач,
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Інститут історії Академії імені Яна Дługоша в Ченстохові)
керівник Моравець Н., доктор, викладач
e-mail: mornor@wp.pl

Запрошуємо Вас відвідати наш сайт: www.gileya.org

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com

**Див. також: Сайт Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua/portal**

Розділ: Наукова періодика України: журнали та збірники наукових праць

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Ukraine

Vinnitsia Agency

(Vinnitsia National Technical University)
Director **Denysiuk S.G.**, Doctor of Political Sciences, Professor
e-mail: sg_denisiyk@mail.ru

Dnipro Agency

Dnipro National Honchara University
Director **Vershyna V.A.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: vivi.dp@mail.ru

Zaporizhia Agency

(Zaporizhia National Technical University)
Director **Iemelianenko E.O.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: gileya_zaporizhzhya@ukr.net

Ivano-Frankivsk Agency

(Prykarpatskii National Stefanyk University, Ivano-Frankivsk)
Director **Dychkovska G.O.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: go_osmomysl@ukr.net

Luhansk Agency

(Eastern Ukraine National Dal University, Starobilsk)
Director **Mykhailiuk V.P.**, Doctor of Historical Sciences, Professor
e-mail: vital_mih@ukr.net

Lviv Agency

(National University "LvivslaPolitechnika")
Director **Karivets I.V.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: sacre@ukr.net

Mariupol Agency

(Mariupol National University)
Director **Bulyk M.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: vorlok@ukr.net

Mykolaiv Agency

(Mykolaiv National Sukhomlynskii University)
Director **Makarchuk S.S.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: rvgreabis@farlep.mk.ua
Coordinator **Shkurenko K.O.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: sh_kamila@mail.ru

Odesa Agency

(Odesa National Mechnykov University)
Director **Barvinska P.I.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: barvinskaja@ukr.net

Podilskyi Agency

(Podilskyi National Agro-Technical University, Kamianets-Podilskyi)
Director **Kolosiuk I.A.**, Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: ikolosiuk@ukr.net

Poltava Agency

(Poltava Department of National Juridical Academy)
Director **Kucepal S.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: svkutsepal@rambler.ru

Symu Agency

(Symu National University)
Director **Dehtiarov S.I.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: starsergo@bigmir.net

Ternopil Agency

(Ternopil National Pedagogical Hnatiuk University)
Director **Klish A.B.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: klish_andriy@ukr.net

Uzhgorod Agency

(Uzhgorod National University)
Director **Meleganych G.I.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: melgi@ukr.net

Uman Agency

(Uman National Pedagogical Tychyna University)
Director **Kryvosheia I.I.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

Kharkiv Agency

(National Technical University "KharkivPolitechnical Institute")
Director **Vladlenova I.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Professor
e-mail: vladlenova@email.ua

Khmelnysk Agency

(Khmelnysk National University)
Director **Gotsuliak V.M.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: gotsuliak@ukr.net

Cherkasy Agency

(Cherkasy National Khmelnytskii University)
Director **Vasylychuk E.O.**, Candidate of Political Sciences, Associate Professor
e-mail: vasilchuk84@bk.ru

Chernigiv Agency

(Chernigiv National Institute of Economy and Management)
Director **Topol O.V.**, Doctor of Philosophical Sciences, Associate Professor
e-mail: topololga@ukr.net
Coordinator **Horobets C.M.**, Junior Scientist
e-mail: olen-g@yandex.ru

Agency of collection «Hileya scientific bulletin» in Azerbaijan

(Azerbaijan National Scientific Academy, Baku)
Director **Mahmudov M.A.**, Doctor of Philosophy
e-mail: matlabm@yandex.com
Coordinator **Rahimli R.**, Scientist
e-mail: rus_rahimli@yahoo.com

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Belarus

(Management Academy by the President of Belarus Republic, Minsk)
Director **Aleinikova S.M.**, Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor
e-mail: alejnsvetlana@yandex.ru
(Brest National Pushkin University, Brest)
Director **Shostak G.V.**, Candidate of Pedagogical Science
e-mail: shostak1964@brest.by
(Homel National Skoryni University, Homel)
Director **Mezga M.M.**, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
e-mail: nmezga@gsu.by

Agencies of collection «Hileya scientific bulletin» in Poland

(Adam Mitskevich University, Poznan)
Director **Dymczyk R.**, Doctor, Lecturer
e-mail: dymczyk@wp.pl
(Institute of History of Dlugosha Academy, Chenstohov)
Director **Moravets H.**, Doctor, Lecturer
e-mail: mornor@wp.pl

You are welcome to visit our webpage: www.gileya.org
e-mail: gileya.org.ua@gmail.com

Also visit: Webpage of National Vernadskyi Library of Ukraine:
www.nbu.gov.ua/portal

Section: Scientific Publications of Ukraine: magazines and collection of scientific papers

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

УДК 37.061

**ІСТОРІЯ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ХУДОЖНІХ ШКІЛ УКРАЇНИ**
**HISTORY AND STRATEGY OF DEVELOPMENT
OF UKRAINE ART SCHOOLS**

Михалевич В. В.,

кандидат культурології, доцент, доцент
кафедри образотворчого мистецтва, Київський
університет імені Бориса Грінченка
(Україна, Київ), e-mail: v.mykhalevych@kubg.
edu.ua, ORCID ID 0000-0003-4847-5833

Братусь І. В.,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри образотворчого мистецтва,
Київський університет імені Бориса Грінченка
(Україна, Київ), e-mail: kulturolog@gmail.com,
ORCID ID 0000-0002-8747-2611

Гулька А. М.,

викладач кафедри образотворчого мистецтва,
Київський університет імені Бориса Грінченка
(Україна, Київ), e-mail: a.hunka@kubg.edu.ua,
ORCID ID 0000-0003-4455-1640

Mikhalevich V. V.,

*Candidate of Cultural Studies, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Fine Arts,
Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kiev),
e-mail: v.mykhalevych@kubg.edu.ua,
ORCID ID 0000-0003-4847-5833*

Brother I. V.,

*Candidate of Philological Sciences, Associate
Professor, Associate Professor of the Department of
Fine Arts, Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine,
Kiev), e-mail: kulturolog@gmail.com, ORCID ID 0000-
0002-8747-2611*

Gunka A. M.,

*Lecturer in the Department of Fine Arts, Boris
Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kiev),
e-mail: a.hunka@kubg.edu.ua,
ORCID ID 0000-0003-4455-1640*

*Проаналізовано аспекти становлення художньої освіти в Україні.
Досліджено деякі факти розвитку художніх шкіл. Також встановлені
основні перспективні плани розвитку художніх шкіл в Україні.*

Ключові слова: художня освіта, художні школи, Київ.

*Aspects of formation of art education in Ukraine are analyzed. Some
facts of development of art schools are investigated. The main perspective
plans for the development of art schools in Ukraine were also established.*

Keywords: art education, art schools, Kyiv.

Формування української художньої освіти
уходить своїм корінням в сиву давнину. Безумовно,

що язичницькі майстри мали свою власну систему освіти, що забезпечувала створення безупинної кількості «богів». Про це написано в Біблії: «Хто бога зробив та ідола вилив, що він не помагає? Тож друзі його посоромлені будуть усі, майстри ж вони тільки з людей. Хай вони всі зберуться та стануть: вони полякаються та посоромляться разом! Коваль тне з заліза сокиру, і в горючій вугіллі працює, і формує божка молотками та робить його своїм сильним раменом, а при тім той голодний й безсилий, не п'є води й мучиться... А тесля витягує шнура, визначає штифтом його, того ідола, гемблями робить його та окреслює циркулем це, і робить його на подобу людини, як розкішний зразок чоловіка, щоб у домі поставити. Настинає кедрин він собі, і візьме граба й дуба, і міцне собі викохає між лісними деревами, ясен посадить, а дощик вирощує. І стане людині оце все на паливо, і візьме частину із того й зогріється, теж підпалить в печі й спече хліб. Також виробить бога й йому поклоняться, ідолом зробить його, і перед ним на коліна впадає. Половину його він попалить в огні, на половині його варить м'ясо та їсть, печеню пече й насичається, також гріється та приговорює: Як добре, нагрівся, відчув я огонь... А останок його він за бога вчинив, за боввана свого, перед ним на коліна впадає та кланяється, йому молиться й каже: Рятуй же мене, бо ти бог мій! Не знають і не розуміють вони, бо їхні очі зажмурені, щоб не побачити, і стверділи їхні серця, щоб не розуміти! І не покладе він до серця свого, і немає знання ані розуму, щоб проказати: Половину його попалить я в огні, і на вугіллі його я пік хліб, смажив м'ясо та їв. А решту його за огиду вчиню, буду кланятися дерев'яній колоді?» (Ісая, розділ 44). Ми можемо тільки дуже загально мати уявлення про тодішню «художню освіту».

З давніх часів художня освіта мала більш-менш чіткий розподіл на професійну та аматорську. Аматорська та загальна художня освіта вдовольняла мінімальну потребу у «всебічному розвитку особистості», практикувала формування естетичного смаку, долучення до високих виявів людського культурного спадку. Фахова ж освіта передусім спрямована на формування митців-професіоналів, що «заробляють собі на хліб» здобутими знаннями, вміннями і навичками.

Факторами становлення професійної художньої освіти стали різноманітні вияви історико-культурного контексту, що сформували непросте і неповторне середовище «нових митців». В межах цього дослідження ми не будемо докладно зупинятися на вікових традиціях і перейдемо до сучасності.

Кожного дня малювати, різноманітні творчі завдання, щасливі години, проведені пленері, – для багатьох, хто закінчував українську художню школу, це найкращі спогади з дитинства. Але поруч з цими спогадами є реалії сучасного життя, з якими стикаються усі випускники цих шкіл та їхні батьки. Тому вони задають справедливі питання. У який заклад вищої освіти вступати? Ким буде моя дитина? А чи серйозна професія - художник?

Сучасний досвід європейських та інших розвинених країн показує, що навіть у дитинстві художню творчість не потрібно виокремлювати у щось суцільно традиційне. Ми живемо у інформаційний час і нехтування художніми школами комп'ютерними дисциплінами, а саме комп'ютерною графікою, приводить до того, що випускник художньої школи, навіть якщо він має художню майстерність, не зможе адаптуватися до сучасного європейського рівня середньої художньої освіти. Цим самим молода людина залишається з обмеженим вибором – або традиційний художник, або обирає іншу не таку творчу професію. Це дуже обмежує випускника та його перспективи, бо в сучасному світі поряд з професією художник є дуже багато суміжних дисциплін, якими вже у школі потрібно опанувати.

Щоб скласти план розвитку художньої середньої школи потрібно подивитися на те, що ми маємо сьогодні. Почнемо з позитивного. Багато творчих шкіл мають свою історію, відомих викладачів та випускників, налагоджений учбовий процес, зручну локацію і тому подібне. Але чи достатньо цього для такого унікального закладу як художня школа у сучасному творчому та освітньому процесі? Тому розглянемо іншу сторону медалі.

Сьогодні, коли ми хочемо привернути увагу, коли виникають сотні нових сучасних учбових закладів та курсів з новими методиками та молодими кадрами, не достатньо хвалитися відомим брендом, історією та минулими заслугами. Це поєднання декого насторожує. Бо поширена хибна думка, якщо художник, тому вчити інші предмети не потрібно. Але сьогодні це провальна думка! У сучасному інформаційному просторі художник повинен відповідати новим викликам. І не потрібно сподіватися, що випускника школи цьому навчать у закладі вищої освіти. Бо, на жаль, у багатьох українських вишах існує ще радянська «законсервована» система навчання, де теорії відводиться 70%, а інші відсотки це самостійна робота студента. Тому не рідкість, коли випускник школи вже не хоче втрачати дорогі роки в українських ЗВО, і обирає закордонний заклад, або шукає роботу, коли отримав середню освіту.

Як бачимо, у системі освіти усе поєднується та і впливає одне на одне. Але задача сучасних художніх шкіл у цій недосконалій системі залишається ключовою. Вона полягає у тому, щоб наперекір усьому, створити умови розвитку талановитих дітей, підготувати їх до конкурсів європейських ЗВО, а не тільки українських, та до сучасного ринку праці.

Виходячи з усього вищесказаного, пропонується відповідна стратегія (перспективний план) розвитку сучасної художньої школи України (Рис. 1).

Рис. 1

Зрозуміло, що такий план розвитку може корегуватись у ході роботи. Але одне залишається непорушним – підготувати сучасного європейського творчого випускника елітної спеціалізованої школи.

В Україні, на щастя, ростуть дуже талановиті діти. Але нам дуже прикро, що вони не можуть розвинути свій талант, бо на перешкоді стоять нові виклики та тренди, які часто не беруться до уваги керівництвом шкіл та ЗВО з застарілими програмами та штатом, якому не дуже хочеться переглядати свої плани викладання. Це виклики нової художньої освіти, а головне самої сучасної дитини, яка вже в собі поєднує творчість та майстерність. Ці виклики мотивують та спонукають створити таке середовище і такі умови для дитини, щоб по закінченню художньої школи, вона відчувала себе максимально реалізованою, маючи той кейс, який реально підходить для сучасного європейського творчого випускника художньої школи. Це велика відповідальність для керівництва творчих шкіл позиціонувати себе як заклад, який дає гарантію на те, що кожна дитина буде розвиватися, а не залишиться вже дорослою людиною, яка просто вміє непогано малювати. Є принциповим моментом, перетворення застарілої системи освіти художніх шкіл України на сучасну, перспективну, затребувану та конкурентну в європейських країнах!

Список використаних джерел

1. Братусь І. Інформаційні пошуки доби [Електронний ресурс] / І. Братусь // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. - 2010. - Вип. 6. - С. 33-38.
2. Братусь І. В. Сучасні технології збереження історичної спадщини України [Текст] / І. В. Братусь, З. М. Свердлик // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Науковий вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. унт ім. М.П. Драгоманова, Українська АН. К. : Видво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 68 (№1). С. 249-252.
3. Вашик К. Представление исторического знания и новые мультимедийные технологии / К. Вашик. – М. : АИРО-XX, 1999. – 40 с.

4. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. — 2-е изд. — М. : Академический проект, 2006. — 448 с.

5. Небесник, Иван Иванович. Художня освіта на Закарпатті у XX столітті: історико-педагогічний аспект [Текст] / І. І. Небесник ; Львівська академія мистецтв. - Ужгород : Закарпаття, 2000. - 166 с.

6. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття [Текст] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 16-17 жовт. 2014 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка [та ін.]. - Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. - 703 с.

7. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття [Текст] = Professional art education and art culture: challenges of the 21st century : програма III Міжнар. наук.-практ. конф., 30-31 берез. 2017 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка [та ін.]. - Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2017. - 38 с.

8. Художня освіта в Україні: Сучасний стан, проблеми розвитку [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. / упоряд. Г. Г. Васильєва ; ред. І. Д. Безгін ; Академія мистецтв України, Національна спілка художників України. - К. : [б.в.], 1998. - 95 с.

9. Художня освіта і проблеми виховання молоді [Текст] : зб. наук. ст. / О. П. Рудницька [та ін.] ; Ін-т змісту і методів навчання. - К. : [б.в.], 1997. - 164 с.

References

1. Bratus I. Informacijni poshuki dobi [Elektronnij resurs] / I. Bratus' // Suchasni problemi hudozhn'oi osviti v Ukraïni. - 2010. - Vip. 6. - S. 33-38.

2. Bratus I. V. Suchasni tekhnologii zberezhennya istorichnoi spadshchini Ukraïni [Tekst] / I. V. Bratus, Z. M. Sverdlik // Gileya. Istorichni nauki. Filosofs'ki nauki. Politichni nauki : Naukovij visnik: zb. nauk. prac' / Nac. ped. unt im. M.P. Dragomanova, Ukraïns'ka AN. K. : Vid-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2013. Vip. 68 (№1). — S. 249—252.

3. Vashik K. Predstavlenie istoricheskogo znaniya i novye mul'timedijnye tekhnologii / K. Vashik. — M. : AIRO-HKH, 1999. — 40 s.

4. Kirillova N. B. Mediakul'tura: ot moderna k postmodernu / N. B. Kirillova. — 2-e izd. — M. : Akademicheskij projekt, 2006. — 448 s.

5. Nebesny'k, Ivan Ivanovy'ch. Xudozhnya osvita na Zakarpatti u XX stolitti: istory'ko-pedagogichny'j aspekt [Tekst] / I. I. Nebesny'k ; L'vivs'ka akademiya my'stecztv. - Uzhgorod : Zakarpattya, 2000. - 166 s.

6. Profesijna my'stecz'ka osvita i xudozhnya kul'tura: vy'kly'ky' XXI stolittya [Tekst] : materialy' Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 16-17 zhovt. 2014 r., m. Ky'yiv / Ky'yiv. un-t im. Bory'sa Grinchenka [ta in.]. - Ky'yiv : Ky'yiv. un-t im. B. Grinchenka, 2014. - 703 s.

7. Profesijna my'stecz'ka osvita i xudozhnya kul'tura: vy'kly'ky' XXI stolittya [Tekst] = Professional art education and art culture: challenges of the 21st century : programa III Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 30-31 berez. 2017 r., m. Ky'yiv / Ky'yiv. un-t im. Bory'sa Grinchenka [ta in.]. - Ky'yiv : Ky'yiv. un-t im. Bory'sa Grinchenka, 2017. - 38 s.

8. Xudozhnya osvita v Ukrayini: Suchasny'j stan, problemy' rozvy'tku [Tekst] : materialy' nauk.-prakt. konf. / uporyad. G. G. Vasy'l'yeva ; red. I. D. Bezgin ; Akademiya my'stecztv Ukrayiny', Nacional'na spilka xudozhny'kiv Ukrayiny'. - K. : [b.v.], 1998. - 95 s.

9. Xudozhnya osvita i problemy' vy'xovannya molodi [Tekst] : zb. nauk. st. / O. P. Rudny'cz'ka [ta in.]. ; In-t zmistu i metodiv navchannya. - K. : [b.v.], 1997. - 164 s.

* * *

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Михалевич В. В., Братусь І. В., Гунька А. М. Історія та стратегія розвитку художніх шкіл України	7
Вербовий О. В., Власенко С. І. Національний склад Сумського партизанського з'єднання – 1-ї Української партизанської дивізії ім. двічі Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака	10
Гетьманчук М. П. Уніформа, військові звання та знаки розрізнення військ СС нацистської Німеччини (1925–1945 рр.)	17
Єгорова С. В. Розвиток науково-організаційного забезпечення регулювання водних ресурсів в Україні у 1990-х роках	23
Ілларіонов О. О. Варновий устрій в Індо-грецькому царстві	27
Колесник В. Ф., Могильний Л. П. Українські партії в Австро-угорській імперії: історіографія (1919–1939 рр.)	31
Кравчук Л. В., Коваленко Р. О. Політика радянської влади у сфері кіно і театру як інструментарію запровадження комуністичної ідеології на Тернопільщині в період вересня 1939 - червня 1941 рр.	38
Марченко С. Д. Законодавчі аспекти здійснення аграрної реформи в Україні у 1994–1999 роках	44
Нащочин О. М. Мусульманське право – складова шаріату	49
Незнаюк С. Ю. Державно-церковні відносини на Півдні України добу «відлиги»	52
П'єх Н. Архітектурні зміни Жовківського замку Зза часів Яна Собеського	56
Побережець Г. С. Трансформація політичного світогляду В. М. Чорновола	61
Поспелов А. С. Авіація Іраку в «танкерній війні» 1983-1988 рр.	64
Сагач О. М. Діяльність центральної адміністративно-територіальної комісії щодо формування українсько-російського кордону у 20-х рр. ХХ ст.	68
Середюк М. Громадсько-політична діяльність Володимира Целевича у 1930-х рр.: особливості, здобутки, втрачені можливості	74
Солдатенко В. Ф. Революционная эпоха 1917–1920 гг. В судьбе народа Украины: исторический опыт в оценке современных историографических концепций (Революційна епоха 1917-1920 рр. В долі народу України: історичний досвід в оцінці сучасних історіографічних концепцій)	78
Федоришин І. Я. Діяльність осередків товариства «Каменярі» на Товмаччині (1932–1939 рр.)	90
Шабала Я. М., Малеончук Г. О. Еволюція аграрного виробництва на Волині у другій половині ХІV - першій половині ХVІ ст.ст.	96
Шемета Ю. М. Особливості харчування учнів прогімназій, гімназій і реальних училищ Київського навчального округу наприкінці ХІХ ст.: куповані сніданки	101
Шкабура Я. І. Роль Х. Раковського у встановленні та розвитку радянсько-французьких контактів у сфері науки і культури (1924–1927 рр.)	107

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Смагін І. І. Рецензія на монографію: Газін В. В. Між Москвою та Варшавою. «Українське питання» у 1654-1667 рр. / наук. Ред. – проф. В. С. Степанков. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2019. 372 с.	112
--	-----

CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

Mikhalevich V. V., Brother I. V., Gunka A. M. History and strategy of development of Ukraine art Schools	7
Verbovyi O. V., Vlasenko S. I. National composition of Sumy partisan formation – THE 1-st Ukrainian partisan division named after twice a Hero of the Soviet Union S. A. Kovpak	10
Hetmanchuk M. P. German nazi SS troops' uniform, military ranks and insignia (1925–1945)	17
Yehorova S. V. Development of scientific and organization support for the regulation of water resources in Ukraine in the 1990s	23
Illarionov O. O. Varna structure in the indo-greek kingdom	27
Kolesnyk V. F., Mohylnyi L. P. Ukrainian parties in the Austro-Ugarian empire: historiography (1919-1939)	31
Kravchuk L. V., Kovalenko R. O. The policy of the soviet authorities in the field of cinema and theater as a tool for the introduction of communist ideology in Ternopil region in the period September 1939 - June 1941	38
Marchenko S. Legislative aspects of implementation of agrarian reform in Ukraine in 1994 - 1999	44
Nashchochyn O. M. Muslim law as a component of sharia	49
Neznaiuk S. State-church relations in southern Ukraine at the period of "thaw"	52
Pjeh N. Architectural changes of Zhovkva castle during the times of Yan Sobieski	56
Poberezhets' H. S. Transformation of the political world view of V. M. Chornovil	61
Pospielov A. S. Iraqi aviation in «tanker war» 1983-1988	64
Sagach O. M. The effort of the central administrative and territorial commission regarding the formation of Ukrainian-Russian border in the 1920's	68
Seredyuk M. Social-political activity of Volodymir Televich in the 1930s: features, achievements, lost opportunities	74
Soldatenko V. F. The revolutionary era of 1917 - 1920 in the fate of the people of Ukraine: historical experience in assessing modern historiographic concepts	78
Fedoryshyn I. Ya. Activity of local centers of society «Kameniari» in Tovmachchyna (1932–1939)	90
Shabala J. M., Maleonchuk G. O. Evolution of agrarian production in Volyn in the second half of the XIV - first half of the XVI century	96
Shemeta Y. M. Peculiarities of nutrition of students of gymnasiums, gymnasiums and technical school of the Kiev education district at the end of the XIXth century: purchased breakfasts	101
Shkabura Y. I. Rakovsky's role in the establishment and development of soviet-french contacts in the field of science and culture (1924-1927)	107

SCIENTIFIC LIFE

Smagin I. I. Review of the monograph: hazing V. V. Between Moscow and Warsaw. "Ukrainian question" in 1654-1667 / Scientific editor – prof. V. S. Stepankov. Kamianets-Podilsky: Printing house Ilc "Ruta", 2019. 372 s.	112
--	-----

Правила оформлення та подання рукопису до наукового видання «ГІЛЕЯ: НАУКОВИЙ ВІСНИК: ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ»

1. Наукова стаття повинна містити такі необхідні елементи:

- постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

2. Мова написання рукопису: статті подаються мовою оригіналу: українська, російська, англійська, німецька, французька, іспанська, польська, чеська.

3. Рукопис статті подається до редакції у формі: файлу рукопису, який надсилається на електронну адресу редакції gileya.org.ua@gmail.com у форматі «Автор – Назва статті.doc».

4. Рукопис статті не має містити заборонених до друку матеріалів, оскільки збірник є відкритим джерелом інформації. Авторський текст не має бути опублікованим раніше та не бути перекладом раніше опублікованої статті. За зміст статті та інформаційне наповнення несе відповідальність автор статті та рецензенти.

5. Рішення про можливість публікації статті приймає редколегія та незалежні рецензенти.

6. Загальні вимоги до рукопису статті:

- **обсяг рукопису – 20–24 тис. знаків** (як виняток, не більше **40 тис. знаків**), включаючи рисунки та таблиці;
- стаття повинна бути підготовлена за допомогою редактора **Microsoft Word for Windows** (версії 97, 2000, XP, 2003, 2007) або сумісного редактора;
- **формат аркуша – А4 (210x297), орієнтації сторінки – «книжна»; інтервал між рядками – 1,5 пт;**
- **рисунки, фотографії, графіки слід вставляти в текст статті як об'єкт.** Положення об'єкта – «в тексті»;
- **рисунки**, створені у вбудованому у Microsoft Word редакторі рисунків, слід подавати як згруповані об'єкти;
- **рисунки та таблиці** не повинні розривати речення в абзаці, тобто вони мають бути розташовані після того абзацу, в якому на них робиться перше посилання в тексті.

7. Розташування структурних елементів статті:

- **індекс УДК;**
- **ім'я, по-батькові, прізвище автора** (авторів);
- **науковий ступінь, вчене звання; посада і місце роботи** (подається без скорочень); **e-mail; ORCID** (<http://orcid.org/>).
- **назва статті та анотація** українською (або регіональною мовою) та англійською мовами. Анотація повинна бути структурованою, містити мету дослідження, застосовані методи, основні одержані висновки;
- **ключові слова** українською (або регіональною мовою) та англійською мовами;
- **Список використаних джерел.** Список літератури наводиться наприкінці статті у алфавітному порядку на мові оригіналу, відповідно до **Harvard Referencing style (гуманітарні науки та суспільні науки)** – (http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/16051/22/Harvard_Referencing_style.PDF).
- **References.** Список літератури транслітерується латинськими літерами (References). Якщо наукова праця написана мовою, що використовує кириличний алфавіт, то її бібліографічний опис необхідно транслітерувати латинськими літерами. Після назви праці латинськими літерами зазначається переклад англійською мовою у дужках.

8. Посилання на джерела в тексті подаються за таким зразком: [7, с. 123], де 7– номер джерела за списком використаних джерел, 123 – сторінка. Посилання на декілька джерел одночасно подаються таким чином: [1; 4; 8] або [2, с. 32; 9, с. 48; 11, с. 257]. Посилання на архівні джерела – [15, арк. 258, 231зв].

9. Рукопис статті, автори яких не мають наукового ступеня, супроводжуються зовнішньою рецензією кандидата або доктора наук за фахом публікації або витягом із протоколу засідання кафедри (відділу) про рекомендацію статті до друку. Рецензія завіреною печаткою. Рецензія або витяг з протоколу подається у сканованому вигляді електронною поштою.

10. Відповідальність за зміст, точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Редколегія може не поділяти світоглядних переконань авторів.

11. Відомості про автора (авторів): прізвище, ім'я, по-батькові, вчений ступінь, вчене звання, посада і місце роботи (без скорочень), службова і домашня адреси з поштовим індексом, контактний телефон, e-mail, відділення Нової пошти.

